Hallinto-osasto
Tietohallinto

19.9.2023
H 1809/01.02.01/2023

Hallintovaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Lausunto

U 28/2021 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekoälyn harmonisoiduksi sääntelyksi (Artificial Intelligence Act)

U-kirjeen mukaan on tärkeää, ettei asetusehdotus aseta kohtuuttomia esteitä tekoälyn hyödyntämiselle tullivalvonnassa esimerkiksi riskianalyysien teossa. Tullille tämä on erityisen tärkeää.

Edelleen U-kirjeen mukaan tekoälyä pitäisi voida hyödyntää reaaliaikaisessa sekä jälkikäteisessä biometrisessä etätunnistamisessa lainvalvontaviranomaisten toiminnassa tietyin tarkasti rajatuin reunaehdoin ja huomioiden perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Tullilla on oikeus tehdä sekä reaaliaikaista että jälkikäteistä biometristä etätunnistamisessa. Tämä toimivaltuus on ollut Tullin käytössä 1.6.2019 lähtien, ja se perustuu henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (650/2019) 14 § 2 momenttiin: säännöksen mukaan Tullilla on oikeus käsitellä myös automaattisessa kasvojentunnistuksessa vertaamalla teknisessä valvonnassa saatuja henkilötietoja 8 ja 10 §:n perusteella tallennettuihin henkilötietoihin rikosten ennalta estämiseen, selvittämiseen, paljastamiseen tai syyteharkintaan saattamiseen liittyvään toimenpiteeseen taikka pakkokeinon käyttöön liittyvää toimenpidettä varten. Tullille on tärkeää, että tämä toimivaltuus myös säilytetään.

Mitä tulee rekisteröintivelvoitteeseen, Tulli kannattaa sitä, että lainvalvonnassa käytettävät tekoälyjärjestelmät eivät kuuluisi rekisteröintivelvoitteen piiriin. Rekisteröintivelvoite voisi Tullin näkemyksen mukaan aiheuttaa salassa pidettävien, mahdollisesti turvallisuusluokiteltavien tietojen paljastumisen.

Tulli kannattaa U-kirjeessä mainittua tekoälyasetusta valvovien viranomaisten kansallisen liikkumavaran arviointia viranomaisten tehtävien järjestämiseksi, huomioiden jäsenvaltioiden viranomaisten nykyiset tehtävät ja hallinnolliset rakenteet.

VUOLLI MARIANNE 912068980
Digitaalinen allekirjoittaja: VUOLLI MARIANNE 912068980
Päiväys: 2023.09.19 11:55:29 +03'00'

Marianne Vuolli
Tietohallintojohtaja

Liitteet

Jakelu Hallintovaliokunta
Tullin johtoryhmä